

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul pe anul c.: 3000 Lei

Redactor: Prot. T. CIURUȘ

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Mallnovski Nr. 18.

SPRE O NOUĂ VIAȚĂ

Pustiitorul războiului n'a dus omenirea numai la un adevărat dezastru economic, dar a dus-o mai ales la o adevărată prăbușire moral-socială. Instituții și credințe care odinioară erau sfinte, astăzi au căzut în desuetudine, valori spirituale de cea mai înaltă speță, astăzi nu mai reprezintă nimic pentru omenirea înebunită de furia supraviețuirii și total desechilibrată sub raportul vieții morale. Oare unde mai putem afla virtutea iubirii, milei, compasiunii, binefacerii, recunoștinței și în general întreg convoiul virtuților care asigură în mod obișnuit o viață morală de cea mai înaltă factură?

Reformatorii tuturor timpurilor — înainte și după Hristos — s'au străduit să schimbe structura societății în care trăiau; aceasta le-a reușit numai în măsura în care s'au apropiat de om și l-au putut — măcar în parte — influența sufletește. Toate celelalte încercări de a reforma societatea, cu toate că au fost susținute de o forță externă considerabilă, care, la adăpostul sau în afara legilor, putea aplica cele mai grozave sancțiuni, au dat greș pentru motivul că n'a existat o apropiere de om.

Dar s'ar putea obiecta că această apropiere este fie de-a dreptul imposibilă, de vreme ce reformatorii ca Socrate, Marc-Aureliu sau Nietzsche, au eșuat atât de lamentabil în încercarea lor de a schimba structura societății, fie atât de dificilă, încât dela început, orice influență asupra caracterului omului este sortită să nu acționeze decât la suprafață. Totuși istoria ne pune la îndemână exemple minunate, din care se poate vedea că acolo unde divinul se întrepătrunde cu umanul, acolo apropierea de om dă cele mai minunate roade. Căci, oare ce altceva a fost prăbușirea lumii vechi cu toate instituțiile sale, în fața noului curent de viață pe care l-a adus creștinismul, decât cel mai lu-

minos exemplu al apropierii de om prin elementul divin?

Oricât ar încerca istoricii și filosofii religiunilor să facă din creștinism o etapă normală din dezvoltarea religiei în sânul omenirii, nu vor putea reduce nicicând la un element pur uman, toate minunatele realizări ale acestei religii. Pentru acest motiv, azi, mai mult ca ori când, este nevoie să ne îndreptăm privirile spre același izvor de viață — învățătura divină — spre a putea realiza o apropiere de om: A deschide sufletele în așa fel, încât orice rezistență împotriva binelui să fie imposibilă.

Și pentru a nu pluti în abstract, să-mi fie permis a pune o întrebare drept exemplu. Oare în numele cărei morale omenești va putea fi redat societății un om care și-a pierdut — din cauza războiului — nu numai familia și averea, dar și-a pierdut integritatea corporală și sănătatea? Mai are rost viața pentru el? Aș dori să știu în numele cărei morale a solidarității, utilității, resemnării sau răzbunării și în general, în numele cărui imperativ moral va putea acest om supraviețui, spre a nu fi o povară nu numai pentru societate, dar chiar pentru el însuși.

Dar oare acest om n'ar putea fi redat societății în numele moralei creștine? Oare nu i s'ar putea deschide sufletul în fața învățaturii divine? N'ar trebui să cercetăm prea mult, pentru a răspunde afirmativ: Singură calea învățaturii creștine îl va putea mântui. Aici va putea afla cele mai minunate exemple de suferință, nădejde, milă, dreptate, răbdare, iubire, muncă, exemple care toate culminează în Omul-Dumnezeu Iisus Hristos. Întregă viața Lui este cea mai convingătoare chemare a omului la o nouă viață și unica putință de a ne apropia sufletește de el și a-l tămădui. Și spre deosebire de alte apropieri, aceasta are toate șansele de a

fi cea mai durabilă, fiindcă este cea adevărată.

Iată dar, pentru ce susțin că în vremurile grele pe care le străbatem, nu ne putem aștepta la un echilibru moral al societății, până când nu încercăm toți, din toate puterile, o reactualizare în viața noastră de toate zilele, a principiilor de viață creștină în toată înălțimea

lor. De altcum, dacă e neîndoiește faptul că dezastrul moral al lumii actuale e rezultatul depărtării ei de principiile de viață creștine, tot așa de categorică trebuie să rămână și porunca de a se încreștina societatea zilelor noastre. Altfel, toate eforturile noastre spre bine vor da greș.

Prof. Dr. I. ZĂGREAN

Șezătoarea literară a învățătorilor

Dăscălimea clujană a organizat, Duminecă, 11 Noembrie a. c., în sala Colegiului Academic, o șezătoare literară, a cărei importanță merită să fie subliniată, întrucât a fost un prilej de demnă afirmare a spiritualității românești în capitala Daciei Superioare.

Înfruntând protivniciile unei perioade postbelice, apostolii slovei românești din Cluj, după revenire la matcă, și-au regrupat talentele literare și artistice, prezentând publicului participant un program select și impunător.

Șezătoarea s'a deschis prin câteva puncte de cor, executate impecabil de corul mixt al învățătorilor, condus de un virtuos în ale muzicii, inv. Cureau. Au citit în continuare, din operele lor, următorii învățători scriitori: Eug. Mureșanu (poezie), Donică Oprea (poezie), D. Pop (poezie), O. Pop-Olaru (poezie), D. Fărcaș (poezie), P. Bucșa (poezie), Copilu-Cheatră (poezie), Popescu (proză) etc... Majoritatea poeziilor din minunatul repertoriu al șezătorii au avut un pronunțat accent de lirism, fiind inspirate din sbuciumul îndelungat al ne-

mului transilvan. Ascultarea lor a fost un moment de încântare și de reînnoire a încrederii noastre în resursele spirituale ale celor care slujesc cu jertfelnicie țara și neamul.

La reușita deplină a șezătorii și-au dat contribuția și artiștii dela Teatrul Național — între care pomenim pe comicul I. Fărăianu —, precum și elevii cl. VIII-a dela Școala Normală din Cluj, care au executat dansuri naționale.

Șezătoarea a avut ca scop, de o parte, să procure clipe de desfătare sufletească intelectualității clujene, iar de altă parte, să achiziționeze fonduri pentru editarea revistei învățătorescilor „Școala Transilvaniei”. Ne bucură intenția învățătorimii de a scoate un organ de publicitate pedagogică, în coloanele căruia să fie dezbătute problemele școlii românești, adaptate realităților noi, create de războiul sălbatec ce s'a sfârșit.

Strădania învățătorimii de a corespunde înaltei chemări ce o are în angrenajul vieții noastre obștești — așa cum a făcut-o, dealtfel, întotdeauna — este o dovadă că are la inimă neamul și aspirațiile lui de mai bine.

Necesitatea și puterea rugăciunii

de Preotul DIODOR TODEA

Nesiguranța, desorientarea și îndoiala sunt semnele caracteristice ale vieții spirituale de astăzi. Se pare că nimic nu mai este în stare să satisfacă setea de a ști și cunoaște; nimic nu ni se pare destul de solid, stabil și absolut sigur.

Spiritul vremii, călăuzit de preo-

cuparea diabolică de a supune totul legilor minții și gândirii omenești nu se oprește nici măcar în fața celor sfinte.

Fără exagerare spus: te apucă groaza încumetându-te să pătrunzi în adâncimile vieții de astăzi și să o analizezi sub feluritele ei aspecte.

Lumea modernă, zbatându-se între

imoralitate și scepticism, nu mai e în stare să trăiască în „duhul adevărului“, căci dominarea spiritualității în om cere o intensitate de viață interioară pe care veacul nostru nu o mai are.

Sărăcia vieții interioare, — păcat de care suferă lumea astăzi, nu e o afirmare gratuită, sau dată la întâmplare. N'a fost în istoria culturii o epocă mai superficială, mai zăpăcită, mai puțin înclinată la reflexiune și contemplație, decât aceea pe care o trăim.

„Dacă cronicarul de peste cine știe câte sute de ani va încerca să cuprindă lapidar, în două cuvinte, fizionomia culturală a veacului nostru, nu va găsi decât o singură formulă: îl va numi *veacul mașină*“. (P. S. Sa Nicolae Colan: „Biblia și intelectualii“). În legătură cu aceasta formulă, un „înțelept“ al lumii acesteia, scoate la iveală *teoria* cea mai nouă a științei asupra constituției vieții noastre sufletești, afirmând: „Toată viața noastră sufletească este în funcție exclusiv de organizarea mecanică a creierului. Omul este superior ca suflet, fiindcă are un creier mai complicat organizat“. Cu alte cuvinte: însuși sufletul este o urmare a mașinismului nostru cerebral.

Iată un exemplu tipic, care arată până unde merge și domină mașina, spiritul vremii.

Și așa fiind, o întrebare firească se impune: unde va ajunge oare, omul, atunci când nu va mai crede în nimic, nu va mai crede în Dumnezeu, nu va mai crede în suflet, în veșnicie?

Isvorul de spiritualitate absolut, din care spiritul să-și poată stămpăra setea, trebuie să-l găsim fără zăbavă pentru ca să nu fim „pierduți“ iremediabil. Este imperativul vremii care strigă peste abisurile noastre sufletești... Și acest izvor este Iisus Hristos. Prin El și numai prin El, vom putea birui și stăpâni lumea cu potopul ei de lucruri și mașini, pe care le inventează omul.

Înapoi la Hristos! e strigătul des-nădăjduit al Bisericii creștine — astăzi în haosul sufletesc al veacului mașină.

Viața Mântuitorului, să ne fie singurul model de viață, în doctrina Lui dumnezeiască, singurul razim. Să nu desnădăjduim în fața infailibilității vieții Sale dumnezeiești ca om, — în comparație cu nimicnicia lui nostru legat de cele de jos, de cele trecătoare. E drept că Iisus Hristos e mai mult decât o cale de conduită, Fiul lui Dumnezeu este o culme de-a-dreptul inaccesibilă fizicește, dar odată ce suntem și spirit, adică scânteia din flacăra dumnezeirii, să îngăduim sufletului nostru să-și urmeze cursul firesc, să se înalțe adică deasupra acestei lumi, să se ridice senin spre culmea dumnezeiască a Celui fără prihană. Pentru că scris este: El e „pâinea“ spirituală care hrănește miile de flămânzi, și numai El „apa vie“ care potolește setea lumii.

Sunt aproape două mii de ani de când dumnezeescul Lui cuvânt îndeamnă lumea fără încetare la reculegerea sufletească prin rugăciune intensă.

Iisus Hristos face acest îndemn pentru că însuși s'a rugat. Intreaga Sa viață pământească a fost o continuă și neîntreruptă rugăciune. Ba mai mult: divină rugăciune a lui Iisus a produs dumnezeieștile Evanghelii cu întreg cortegiul minunilor ce vor grăi neincetat lumii întregi până la sfârșitul veacurilor.

Repet: Iisus Hristos se ruga într'una. Se ruga cu aceeași dragoste pentru El, ca și pentru omenirea din toate vremile și locurile; se ruga pentru cei ce-l iubeau ca și pentru cei ce-l urau și-l căutau pricină de pierzare și se va ruga mereu, atât pentru cei ce cred și vor crede în El, ca și pentru cei ce nu cred sau nu vor să creadă.

APOSTOLUL DUMINECII

Suferiți și iertați unul altuia

Coloseni 3, 12—17.

Judecătorii, tribunalele și temnițele sunt mărturii triste că suntem creștini numai după documente, nu și după fapte. Judecătorii nu mai răzbesc cu mulțimea părilor. Creștin pe creștin, și frate pe frate se părăsc ca păgânii. Pentru o vorbă numai, pentru o pagubă cât de mică, pe drept și pe nedrept oamenii se părăsc mereu. Timpul pierdut și cheltuielile de multe ori întrec înzecit paguba și totuși oamenii nu se pot împăca. Frica de Dumnezeu și rușinea de oamnei nu se mai socotesc. Oamenii s'au legat de pământ atât de tare, încât au uitat cu totul de cer. Atât sunt de robiți de poftele trupului, încât au uitat că mai au și suflet. Nu mai vreau să știe că toate sunt deșertăciune, că toate trec, toate rămân aici, afară de suflet, care trece dincolo de mormânt, ca să dea socotală lui Dumnezeu de felul cum s'a purtat pe pământ. În răutatea lor oamenii merg atât de departe, de nu se mai pot suferi, nu se mai pot vedea unul pe altul. Vecin cu vecin și frate cu frate trăiesc uneori în aceeași casă fără să vorbească cu onii. Câți frați nu s'au pârît pentru un petec de pământ până ce și-au mâncat toată averea cu judecățile. Acest fel de frați nu-și mânăncă numai averea, ci și sufletul. Și Doamne, împede a mai spus-o Iisus: „Că ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?“ (Mc. 8, 36).

Toată pricina răutății zace în faptul că oamenii nu vreau să rabde și să ierte. Și vai, multe a mai răbdat și multe a mai iertat Mântuitorul pentru noi. Numai prin răbdare și prin iertare se poate ajunge la asemănare cu Dumnezeu. Răzburarea e lucru drăcesc. Răbdarea și iertarea sunt rupte din cer. A ierta e lucru dumnezeiesc. Ori noi trebuie să facem în toată vremea voia lui Dumnezeu, nu a necuratului. Căci fiii lui Dumnezeu suntem, nu ai satanei. Se spune că cea mai bună învățătură e cea culeasă din proprie pățanie. Așa și este. Noi parcă am uitat cât de a-

mar am fost înșelați de tata minciunii, satana. Am uitat că Dumnezeu și-a jertfit singurul Fiul ca să ne scape de cel viclean. De ne va mai înșela odată, nici Dumnezeu nu ne mai poate scăpa din ghiarele lui. Ai lui rămânem în veci.

Cine vrea să-și mântuiască sufletul să caute mai întâi împărăția lui Dumnezeu. Să nu umble după poftele trupului, ci să omoare în mădularele sale și necurăția și patima și pofta cea rea și lăcomia. Fiecare să se mulțumească cu ce i-a dat Dumnezeu. Să lepede din inima lui mânia, iușimea și toată răutatea. Iar buzele lui să nu mai rostească cuvânt de hulă, de minciună și de rușine. Dacă suntem creștini să ne purtăm ca aleși ai lui Dumnezeu, ca fiii luminii, ca sfinții. Să nu rămânem la deșertăciunile acestei lumi, ci să ne adunăm comori în cer prin milostenie, prin bunătate, prin smerenie, prin blândețe și prin îndelungă răbdare. Să suferim și să răbdăm unul altuia, precum și Hristos a răbdat pentru noi, a suferit și ne mai suferă încă. Să ne apropiem unul de altul cu dragoste și legătura noastră va fi desăvârșită. Atunci în loc de mânie, ură și pizmă se va pogori în inimile noastre pacea lui Hristos, singura pace care dă hodină sufletului.

După ce ne vom desbrăca de omul cel vechiu și de păcatele lui prea lesne vom putea fi mulțumitori și de cele rele ca și de cele bune. Din acest ceas nu vom mai avea pentru ce ne plânge, nu vom mai avea pentru ce ne mânia, și nu vom mai avea pentru ce pârî pe fratele nostru. În loc de cuvinte de hulă și de rușine se va sătășlui în inimile noastre cuvântul lui Dumnezeu. Atunci vom suferi și vom răbda unul altuia cu toată dragostea. Ne vom învăța și ne vom întări cu toată înțelepciunea. Și câte le vom face cu cuvântul sau cu lucrul, le vom face toate în numele lui Hristos, mulțumind astfel lui Dumnezeu pentru toate.

Câte am suferit și răbdat fraților noștri, atâtea ne va suferi și răbda și nouă Dumnezeu.

Pr. TEODOR CICEU

FOILETON

Faptele milei trupești și sufletești

de Preot TEODOR CICEU
(Urmare)

Rugați-vă pentru aproapele

Cei mici se simt fericiți când pot să stea de vorbă cu cei mari. O vorbă bună din partea stăpânului înveselește inima servitorului. Slujbașul năcăjit și sărac se bucură din tot sufletul când cel mai mare îi zâmbește binevoitor. Soldatul nu uită niciodată ziua când i-a spus o vorbă prietenească comandantul său. Dar prea arareori cei mici au fericirea să stea de vorbă cu cei mari. Câți dintre cetățenii unui stat au puțină să stea măcar odată în viață de vorbă cu regele lor? Dacă șeful statului e omul lui Dumnezeu se mai pogoară din când în când între cei mici, prilejuindu-le clipe de fericire care nu se uită până la moarte.

Dar ce sunt oamenii, oricât de mari ar fi ei, pe lângă Dumnezeu? Nici nu este vreo asemă-

nare, care se arate cât e de mic și neînsemnat omul pe lângă Creatorul său. Cu toate acestea cu Stăpânul cerului și al pământului poate sta de vorbă oricine și în orice vreme. Căci ce sunt rugăciunile, dacă nu convorbirile omului cu Dumnezeu?! Cu oamenii putem sta de vorbă despre tot felul de lucruri. Cu Dumnezeu însă nu se poate vorbi numai despre lucruri bune. Lui Dumnezeu putem să-i cerem să ne ajute în necazuri, putem să-i mulțumim pentru ajutorul primit și putem să-L laudăm pentru toate. Dar cade-se să ne gândim și la aproapele nostru când ne rugăm lui Dumnezeu. Avem datoria să ne rugăm unul pentru altul. Mai ales preoții și duhovnicii au datoria să se roage pentru fiii lor cei duhovnicești și pentru toți oamenii cari au trebuință de ajutorul lui Dumnezeu. La rândul lor mireni au datoria de-a se ruga pentru aproapele ori în ce stare ar fi el. Dar mai întâi se cade să se roage pentru patriarh, pentru mitropolit, pentru episcop și pentru toată tagma preoțească și călugărească. Cu aceeași dragoste trebuie să ne rugăm toți pentru rege, pentru sfetnicii țării, pentru maimarii oștilor și ai cetăților, pentru oaste, pentru toată ocărnuirea și în deo-

sebi pentru cătorii și binefăcătorii sfinteii noastre Biserici. Sfântul apostol Pavel ne spune răspicat: „Rogu-vă deci, înainte de toate, să faceți rugăciuni, cereri, mijlociri și mulțumite pentru toți oamenii, pentru împărați și pentru toți cari sunt în dregătorii, ca să petrecem viața lină și cu odihnă întru toată cuvioșia și buna cuviință. Căci acesta este lucru bun și primit înaintea lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru“ (1 Timotei 2, 1—4). Se mai cade să ne rugăm pentru cei rătăciți, ca înainte de moarte să se întoarcă la credința cea adevărată. Avem datoria sfântă să ne rugăm pentru cei ce ne supără și ne prigonesc, așa cum s'a rugat Mântuitorul pentru cei ce l-au pironit pe cruce. Și în special se cade să ne rugăm pentru cei răposați și mai ales pentru aceia cari n'au cine să se roage pentru ei. Căci Dumnezeu voiește, în viața aceasta să vină toți la credința cea adevărată, iar în viața viitoare toți să se mântuiască. Prin rugăciunea făcută cu credință cel bolnav se va vindeca, păcătosul se va ierta, iarsufletul cel osândit se va mântui. Iată ce mult poate rugăciunea cea fierbinte a dreptului.

Cine nu se roagă pentru altul, nu se roagă nici pentru el și cine nu se roagă nu e creștin.

CONFERINȚE PASTORALE

Conferința preoțească a tractului Turda

Preoțimea tractului Turda și-a ținut în ziua de 26 Oct. a. c., obișnuita conferință de toamnă, în parohia Turda II.

Deși mijloacele de transport sunt încă puține și nu la îndemâna fiecăruia dintre noi, totuși preoții întinsului nostru tract, au fost prezenți la apel, în majoritatea lor.

Slujba utreniei a început la ora 9, săvârșită fiind de către P. C. Părinte Aurel Gliga, protopop al tractului Turda, asistat de C. Părinte Em. Mureșanu, parohul locului. A urmat apoi, în continuare, oficierea sf. Liturghii, din partea unui sobor de preoți, condus de Părintele protopop, predicând C. Părinte Ioan Mitrofanovici din Buru. Venerabilul Părinte Mitrofanovici, prin cuvinte frumoase bine alese și bătrânește rostite, a dat povețe mântuitoare de suflete celor ce l-au ascultat, iar preoților asistenți a dat pilduire cum trebuie rostită o predică în fața credincioșilor. După predica Părintelui Mitrofanovici, P. C. Păr. protopop a arătat poporului dreptcredincios scopul intrării noastre în parohia Turda II: „prin împreunarea rugăciunilor noastre să aducem Cerescului Părinte smerita noastră mulțumire și recunoștință pentru că a ridicat dintre noi flagelul groaznicului măcel omnesc, care cuprinsese fața întregului glob pământesc și tot prin rugăciunile noastre, împreună rostite, să aducem mângâiere în sufletele mamelor și soțiilor văduvite de fiii și soții lor, care și-au vărsat sângele pe câmpurile de luptă, având în sufletul lor convingerea că fac aceasta pentru fericirea generațiilor viitoare”.

După terminarea sfintei Liturghii un alt sobor de 7 preoți au săvârșit taina sf. Maslu pentru sănătatea sufletească și trupească a dreptcredincioșilor parohiei locale, cu pomenirea celor bolnavi și răniți de prin spitale, cari așteaptă grabnică tămăduire dela Tatăl cel ceresc, ca astfel refăcuți să poată porni fiecare spre căminul și familia lui, unde este așteptat cu dor și multă dragoste.

La ora 2 d. m. P. C. Păr. protopop deschide ședința intimă a conferinței preoțești. Părintele protopop rostește ocazionala cuvântare de deschidere.

Constituindu-se biroul se prezintă cele două recenzii ale lucrărilor făcute de preoții tractuali cari tratează temele date de Ven. Consiliu Eparhial și anume:

I. Invățăminte din ținuta religioasă a poporului nostru, în cei patru ani de război”.

II. „Preotul și muncitorimea”.

C. Păr. Nichita Avram din Oprișani citește recensia sa făcută lucrărilor ce tratează prima temă, prezentând o recensie deplin reușită, în care a cristalizat într'un tot unitar, ideile dezvoltate de preoți, redând la sfârșitul recensiei, foarte precis

concluziunile scoase din lucrările recensate.

După discuțiunile asupra lucrărilor și a recensiei P. C. Păr. protopop aduce mulțumiri și laude binemeritate recensorului.

C. Părinte Iacob Bratu, din Lunca-Mureșului citește recensia lucrărilor ce au tratat subiectul „Preotul și muncitorimea”.

Chestiunea aceasta având o vădită actualitate discuțiile asupra ei au fost multe și amănunțite și s'a ajuns la concluziunea că preotul are sfânta datorință de-a fi alături și chiar în fruntea muncitorimii pentru înscăunarea dreptății sociale pentru toți fiii neamului deopotrivă.

După ce poporul nostru a avut o ținută atât de creștinească în cursul acestui crunt război, astăzi acest popor dă noi dovezi de ținută demnă și plină de răbdare mucenicească în munca lui de refacerea țării și îndeplinirea obligațiilor de onoare luate de Statul român față de marii noștri aliați.

Acest popor, care formează 80% din muncitorimea țării, a fost în totdeauna nedespărțit de Biserica lui străbună și de slujitorii ei.

Dela Ea, ca maică sfătuitoare, și prin slujitorii Ei a primit îndemnul cele bune și astăzi tot dela Ea așteaptă îndemn, curaj și mângâiere.

Iată deci rostul nostru de preot și duhovnic în mijlocul muncitorimii.

Preot Gh. Gligor

Conferința de toamnă a preoțimei din protopopiatul Lăpușului

Obișnuita conferință a preoțimei noastre, din protopopiatul Lăpușului, în acest an s'a ținut în ziua de 4 Nov. a. c. în parohia Inău.

Utrenia și sf. Liturghie se slujește în sobor, având înaintestătător pe P. O. D. Prot. Gheție. Răspunsurile sunt date atât de preoții ce nu slujesc, cât și de cântăreții din loc, precum și cei veniți de prin parohiile învecinate. Predica zilei o rostește cu competența-i cunoscută, Pr. P. Picu, mănecând dela Evanghelia zilei: „Era un om oarecare bogat, și se îmbracă în porfiră și vison” (Lc. 16, v. 19).

Incheindu-se Sf. Liturghie, pentru alinarea durerilor trupesti și sufletești se slujește tot în sobor, taina Sf. Maslu, la care iau parte credincioșii deasemeni în mare număr.

Săvârșite sfintele slujbe pentru folosul obștei, preoții se intrunesc în casele Păr.-paroh local. Ședința este deschisă de P. O. D. Prot. Șt. Gheție printr'o cuvântare în care arată și ordinea de zi, precum și faptul de nădejdi îmbucurătoare dător că, deschiderea acestei conferințe coincide și cu reîntoarcerea celui din urmă preot din refugiu.

La ordinea de zi se pun discutarea temelor date de P. Ven. Cons. Eparhial. Și anume: 1. Invățăminte din ținuta religioasă a poporului nostru în cei 4 ani de război și 2. Preotul și muncitorimea.

Recenzia lucrărilor o citește Pr. Gh. Todea, după care se împartășesc conferinței diferite ordine date de Sf. Episcopie.

Drept hotărâri ale conferinței și ca un corolar a celor enumerate mai sus, în urma discuțiilor ce s'au năcut, s'au fixat următoarele puncte:

1. Preoțimea din protopopiatul Lăpușului, ține să constate cu bucurie deosebită, țaria cu care poporul nostru a ținut la Biserica strămoșească. Atacurile vrășmașilor oricât au fost de perfide — înafară de faptul ce au putut răpi prin ademniri o infimă parte, pe cei slabi de ingeri — o altă vătămare, nu a fost în stare să aducă.

Pentru readucerea celor rătăciți la sânul Bisericii, se vor reactiva *Cercurile religioase*. În cadrul acestora se va căuta ca prin mijloacele cele mai potrivite să se arate drumul greșit al celor ce s'au rătăciți, arătându-le în lumină deplină că adevărata învățătură nu este decât aceea propovăduită de Sf. noastră Biserică.

2. În ce privește raportul preoțimei cu muncitorimea, conferința ține să precizeze: După cum în trecut Biserica, și cu ea și prin ea și slujitorii ei, nu au precupețit nicio clipă să lupte și să ocrotească clasele apăsată și obijduite — dovadă trecutul istoric, în frunte găsindu-se totdeauna preotul — nu mai puțin și în prezent și în viitor, preoțimea va sta alături de toți cei „inșetați de dreptate” căutând să se dea fiecăruia *ceeace este al său*.

Pentru clarificarea multora dintre muncitori cari cunosc în alte culori decât cele reale, atitudinea atât din

trecut, cât și din prezentă a Bisericii, preoțimea din tractul Lăpușului găsește de foarte actuală *pornirea unei acțiuni de clarificare a pozițiilor din partea întregii Biserici*, pentru a nu lăsa loc liber înscăunării unor păreri preconcepte și în absolută contradicție cu realitatea.

3. Considerând situația grea materială a unora dintre familiile preoților, conferința decide să participe și ea întru ajutorarea lor. Preoții din tractul Lăpuș, deși ei înșiși se luptă cu destul de mari lipsuri fiind slujitorii uneia dintre cele mai sărace regiuni, ține ca o datorie de onoare să contribuie cu bănuții văduvei, cu o cotă ce se va detrage lunar din salariu.

În acest loc ținem să evidențiem în chip deosebit gestul dela sine grăitor al Pr. Alexandru Manu din Poiana Porcului, care în legătură cu cele de mai sus, s'a oferit să ia în creștere, suportând toate cheluielile, un copil al vr'uneiia dintre familiile preoțești ajunsă în strâmtorări.

Cu acestea s'a terminat și conferința din acest an, având fiecare dintre participanți credința, că la temelia Bisericii strămoșești din acest colț de țară s'a mai pus o nouă cărămidă.

În cuvântul de închidere, s'a adus mulțumirea pe drept meritată Dnei Preotese locale Vaida, pentru primirea sa deosebit de grijulie. A urmat apoi Vecernia, celor de față dându-le sfaturi părintești Păr.-Protopop Șt. Gheție, după care cu mulțumirea datoriei îndeplinite fiecare preot s'a dus spre parohia sa.

Correspondent

BIBLIOGRAFIE

Armata I Română în Căpănia de Vest. 23 Aug. 1944 — 9 Mai 1945.

În Tipografia „Concordia” Gh. Munteanu din Arad a apărut de curând această valoroasă lucrare istorică-documentară, pregătită prin îngrijirea serviciului cultural al M. Stat Major atașat pe lângă Armata I-a. Cartea e înzestrată cu numeroase clișee sugestive, după schițele și planșele executate la *Slovenska Grafika* din Bratislava, precum și alte schițe și desene, executate de câțiva ostași talentați din cadrele acestei armate.

Volumul este închinat numeroșilor luptători eroici ai Armatei I-a, cari n'au pregetat a contribui cu scump sângele lor la noua desrobire a Transilvaniei de Nord de sub călcâiul ocupanților, profitori ai dictatului dela Viena, precum și la eliberarea Ungariei și a Cehoslovaciei din în-cătușările hitleriste. Autorii acestei importante publicațiuni, dându-și seama că ea cuprinde abia un capitol incomplet al faptelor de arme, nu pregetă a mărturisi că „nici zeci de volume n'ar putea cuprinde tot ce se știe... despre eroismul lor!”

Într'o ținută de veritabilă sobrietate ostășească sunt înfățișate viu peripețiile campaniei de Vest, în cursul căreia trupele acestei Armate au încununat cu jertfe neprecupețite

tradiționalul eroism românesc, garantând în chip impresionant deplină izbândă a salvatorului gest regal dela 23 August. Eroismul acesta s'a afirmat deopotrivă în toate fazele cumplitei înclăstări, începând cu alungarea Nemților din Capitală, continuând cu lupta pentru Transilvania, apoi cu participarea decisivă la marea luptă pentru Budapesta și sfârșind cu înaintarea victorioasă până aproape de Praga. Autorii sunt în drept să spună: „Câte înclăstări crunte și anonime nu s'au petrecut de-alungul celor 9 luni și celor 1300 de kilometri, câte zeci de mii de fapte eroice, din a căror stoică atmosferă s'au smuls... abia câteva duzini, pe care le prezentăm aici cetitorilor!”

Armata română I-a înțelegea să pregătească, prin tributul său de sânge, o nouă intrare triumfală în Budapesta. În cea mai mare bătălie a reușit să atingă, dela 23 X 1944 până la 15 I 1945, chiar „un efort record”, pătrunzând în centrul Capitalei de pe malul Dunării. Dar când se găseau abia la 2 km. până la Dunăre, pentru necesități operative trupele române au fost scoase din această unică bătălie și dirijate în masivul Javorina. Contribuția lor

la desrobirea Cehoslovaciei a fost de 4177 ofițeri, 4801 subofițeri și 81.223 trupă, iar jertfele 25% din efective.

Merită subliniate dovezile de recunoștință, emanate de la autorități comunale că primăria din Abony, care la 11/XII 1944 „exprima recunoștința populației maghiare” pentru „armata română civilizată” sau ca aceea din Cserepfalu, atestând la 22/XII 1944 că trupele române „s'au purtat absolut corect din toate punctele de vedere față de populația civilă, fără a-i produce pagube” (p. 99).

Aprecieri elogioase din partea aliaților sovietici au subliniat de repetateori valoarea contribuțiilor românești la smulgerea victoriei. Astfel Generalul Managarov făcea, la 25 Mai 1945, în fața tuturor comandantilor de mari unități dela Armata I-a constatarea că „în operațiunile din Cehoslovacia eforturile și performanțele realizate de trupele române, unde ele au avut de învins greutăți foarte mari (teren muntos, zăpezi, inamic dârz, forțări de cursuri de ape) au fost excepționale... Adeseori Comandantul Armatei I-a a depășit prin măsurile luate așteptările Comandamentului sovietic, iar deplasările marilor Unități s'au efectuat într'un timp mai scurt decât cel ordonat. Armata

I-a română, luptând alături de trupele sovietice, a adus o contribuție importantă la obținerea victoriei finale” (p. 114). Emoționant tabloul dela p. 114-115, colorarea sângelui indicând mormintele din „Calea eroilor români căzuți (61.554 de oameni...) pe pământul desrobît de Armata I, dela 23 August 1944 până la 9 Mai 1945. Armata aceasta a luptat sub comanda generalului Nicolae Macici dela 23/VIII 1944 — 12/II 1945, iar de atunci până la 15/VI 1945 a fost comandată de generalul Vasile Atanasiu. Este deplin justificată concluzia lucrării că acești eroi au fost „executorii poruncii naționale și regale” dela 23 August, aducând „fără șgomot și fără reclamă” contribuția cea mai de preț pe altarul Patriei. Prin sângele lor e cimentată „temelia României de mâine”, care a cerut acest sacrificiu, întocmai ca 'n legenda dela Argeș.

Dacă e să exprimăm o dorință, nu ar fi decît: să nu lipsească volumul acesta din nicio bibliotecă publică a României și oricare intelectual din cuprinsul Patriei noastre să-și considere ca datorie de onoare a-și împodobi biblioteca particulară cu câte un exemplar.

I. LUPAȘ

CRONICA EVENIMENTELOR

INTERNE

O acțiune binevenită

Ținând seamă de necazurile ce bântuie în anumite părți ale Țării, Dl. Ministru al Sănătății a trimis inspectoratelor sanitare mai multe medicamente pentru prevenirea re-
lelor.

E cât se poate de binevenit acest lucru, mai ales astăzi, deoarece prin asemenea măsuri nu numai că se contribuie la o cât mai grabnică recâștigare a sănătății, dar se pune capăt și pieței negre care stoarce sume fabuloase din buzunarele nenorociților.

Universitare. Deschiderea cursurilor la Universitatea din Cluj au fost amânate până la 15 Ianuarie 1946.

Gazetărești. Ziarul Uj Magyarorszag din Budapesta, care se vindea și pe piața Clujului, purtând o caricatură a M. S. Regelui Mihai I, a fost confiscat și oprit de a mai intra în Țară.

EXTERNE

Rusia. În discursul din săptămîna trecută Dl. Molotov a ținut să precizeze din capul locului că Sovietele nu adoptă o politică de răzbunare față de popoarele învinse, ci caută să împiedece izbucnirea unei agresiuni. „Nu de ofenzile trecutului trebuie să ne conducem în acțiunile noastre — a subliniat domnia sa — ci de interesele apărării păcii și securității popoarelor în perioada de după război”.

Anglia. Atitudinea Angliei a precizat-o Dl. Bevin, ministrul de ex-

terne, care a spus că guvernul englez să împotrivesc întreprinderii bombe atomice pentru scopuri politice, căci un asemenea procedeu ar duce la rezultate tocmai contrare. Ca și comisarul sovietic, d. Bevin a subliniat faptul că scopul principal al politicii lor este ca organizația mondială a Națiunilor Unite să funcționeze în condițiuni cât mai bune.

Discursurile d. Molotov și Bevin au contribuit mult la clarificarea atmosferei internaționale.

Jugoslavia. Într'o emisiune a postului de radio Belgrad s'a comunicat că, în urma alegerilor din zilele trecute, Frontul Național Patriotic a obținut majoritate copleșitoare în alegeri. Mareșalul Tito a comunicat ziaristilor streini că dorește o colaborare sinceră cu țările apusene și în special cu Marea Britanie.

Palestina. Problema Palestinei se agită de multă vreme. Lupta se dă între Arabi și Evrei cari vor să se reîntoarcă în patria lor de altădată. D. Bevin ministrul de externe al Angliei, a spus că Marea Britanie, care ține mandatul Palestinei, nu poate fi indiferentă de felul cum se rezolvă problemele bunei conviețuirii dintre aceste două popoare.

O înțelegere trebuie făcută. Ar fi vremea! Vestile ce se primesc însă se pare că desmint așteptările.

Franța. Adunarea Constituantă, care s'a întrunit în ziua de 13 I. c. în capitala Franței, a reales cu o unanimitate de 555 voturi pe generalul De Gaulle ca președinte al Consiliului de Miniștri.

Alegerea a prilejuit momente de

entuziastă sărbătorire pentru Adunare și pentru întreg poporul francez.

Germania. Generalul Montgomery a anunțat în cadrul unei conferințe de presă că situația alimentară a Germaniei este din cale afară de îngășe.

În urma foametei care domnește nu este exclus ca populația, nu peste mult, să se dedea la anumite tulburări.

Ungaria. Gazetele din Budapesta anunță că din cauza lipsei de cărbuni școlile vor primi o vacanță mai lungă, dela data de 31 Dec. Dacă frigul se va întezi mai de vreme, nu-i exclus să înceapă vacanța din zilele acestea.

Italia. Din Roma se anunță că au fost încăerări între comuniști și monarhiști. Poliția a intervenit și a restabilit îndată ordinea.

INFORMAȚIUNI

Hirotesiri de protoierei. P. S. Episcopul Nicolae Colan, apreciind după merit munca și destoinicia de care au dat dovadă P. C. Părinți Petre Pop, Iosif Trifon și Vasile Loga, nouii aleși în demnitățile de protopopi ai tractelor Abrud, Huedin și Baia de Arieș, a hotărît hirotesirea lor întru protoierei la data de 25 Nov. c.

P. C. Petre Pop, prin dărzenia ținutei de care a dat dovadă în ultimii ani, sperăm că va mulțumi pe cei ce-și pun nădejdi în el ca într'un luptător de seamă și bun chivirnisitor al moștenirii lăsate de fie iertatul mucenic dela Huedin, prot. Aurel Muntean.

P. C. Iosif Trifon, de pe plaiurile Abrudului, contrar dărzeniei caracteristice Moților, aduce cu sine seninătatea, blândețea și bunătatea, daruri cari șed așa de bine unui slujitor la altarul sfânt al Bisericii noastre strămoșești.

Deși tânăr, munca P. C. S. l-a indicat pentru acest post, reușind să înscrie la activul său lucruri cari îndreptătesc pe toți cei ce se țin legați de așezămintele noastre, că Biserica în urma P. C. S. numai câștiga poate.

P. C. Vasile Loga, se înscăunează într'un post care a fost aureolat de protopopi de talia neuitatului Vasile Gan și a actualului prot. pens. Vasile Șpan. Suntem încredințați însă că P. C. Vasile Loga nu va rămânea mai pe jos. Vocația de care e stăpânit, idealismul ce-i clocotește în suflet, ca și toate celelalte alese însușiri ce așa de frumos îi caracterizează ființa, îl va ajuta nu numai să mențină bunul renume al tractului, dar să-l ducă și mai departe spre binele și folosul Bisericii și al neamului. Tuturor le urăm, cu acest prilej, viață lungă și o muncă rodnică spre binele cauzei pe care o slujesc.

Consiliul de împăciuire. Consiliile de împăciuire ce funcționează în satele noastre, desvoltă o frumoasă activitate pentru curmarea neînțelegerilor dintre împăricinați.

Vestea ne îmbucură din cale afară, deoarece din ea se vede că intelectualii satelor noastre, preotul și învățătorul, cu fruntașii ceilalți rămân pe linia trasată de înaintași, sfătuind și îndreptând atâtea din relele cari numai bine nu aduc nimănui.

Și facem sublinierea cu atât mai vărtos, cu cât observăm că și alții văd rostul social pe care-l îndeplinesc acești modești slujbași ai satelor, fără surle și fără de tobe. Concluziile lor ni le însușim și noi: „Ar fi bine dacă sătenii s'ar îndrepta cu toate plângerile și năcazurile lor la aceste consilii, care funcționează pe lângă primăria comunei lor”.

O faptă creștinească. Sufletul creștinesc și generos al fraților noștri nu se desminte nici în vremile acestea grele și de mari prefaceri sociale. Oficiul Parohial din Năoiu ne face cunoscut că bunul nostru credincios Ioan Bătinasiu a ținut să vină în ajutorul bisericii din sat, donând un potir, un disc, o copie, trei procovețe și o cruce. Și când ne gândim că donația e făcută în semn de adâncă recunoștință către bunul Părinte ceresc pentru ajutorul ce l-a arătat frumoasei sale familii, care înafară de soție mai numără nouă copii, e dovada cea mai bună de înțeleapta generositate a țăranului nostru.

Fapta grăește dela sine.

Subliniindu-o după cuviință nerugăm ca Dumnezeu să-i răsplătească fapta creștinească și românească după inima și cugetul curat cu care a fost făcută.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj

Din cărțile apărute în Editura Episcopiei Ortodoxe Române, Cluj

Din Colecția populară „VENIȚI DE LUAȚI LUMINĂ” se află de vânzare următoarele numere:

4. Augusta Rubenescu: DREPTATEA. Trei legende creștine. Pag. 40	Lei 100
5. V. Gr. Borgovan: TATĂL NOSTRU în pilde din viața sateanului român. Pag. 32	80
6-7. Pr. Teodor Ciceu: PRAZNICELE legii noastre ortodoxe. Pag. 104	400
8. Pr. Augustin Faur: O mamă vrednică: ANASTASIA ȘAGUNA. Pag. 38	80
9. Pr. Emil Nicolescu: HRISTOS ȘI TINERETUL. Pag. 32	80
10. Gala Galaction: MUSTAFA EFENDI AJUNGE MACARIE MONAHUL. Pag. 32	60
11. Pr. Florea Mureșanu: CATEDRALA. Pag. 62	200
12. Pr. A. Faur: MĂNĂSTIREA „SF. ANA”. Pag. 58	160

Cereți orice carte dela CONSILIUL EPARHIAL sau dela LIBRĂRIA EPARHIALĂ — CLUJ, Piața Malinovski Nr. 2.